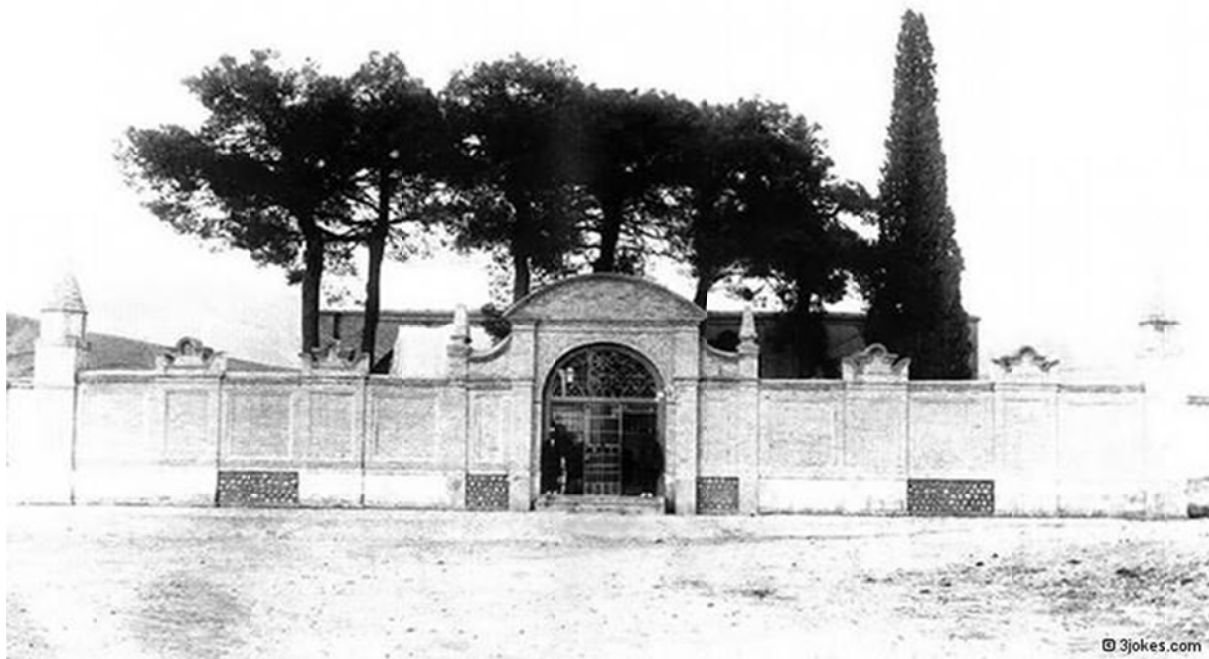

خوشا شیراز و وضع بی‌مثال‌اش

شهر شیراز در بخش مرکزی استان فارس و در ارتفاع ۱۴۸۶ متری از سطح دریا و در منطقه کوهستانی زاگرس واقع شده و آب و هوای معتدلی دارد. این شهر از سمت غرب به کوه دراک، از سمت شمال به کوه‌های بمو، سبزپوشان، چهل‌مقام و باباکوهی (از رشته کوه‌های زاگرس) محدود شده است. شهر شیراز برطبق آخرین تقسیمات اداری به ۹ منطقه مستقل شهری تقسیم شده و مساحتی بالغ بر ۸۹۱/۱۷۸ کیلومتر مربع دارد. شیراز پس از تهران دومین شهر ایران است که در سال ۱۲۹۶ خورشیدی شهرداری در آن تاسیس گردید.

این شهر از دیرباز به واسطه مرکزیت نسبی‌اش در منطقه زاگرس جنوبی و واقع‌شدن در یک منطقه به نسبت حاصلخیز، محلی طبیعی برای مبادلات محلی کالا بین کشاورزان، یکجانشینان و عشایر بوده است. همچنین شیراز در مسیر راه‌های تجاری داخل ایران به بنادر جنوب مانند بندر بوشهر قرار گرفته است. این شهر به سبب جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی، مذهبی و طبیعی فراوان، همواره گردشگران بسیاری را به‌سوی خود فرا می‌خواند. ایمیل حاضر شامل تصاویری از شیراز قدیم و جدید به همراه تاریخچه کوتاهی از این شهر و برخی از مکان‌های دیدنی آن است که امید است مورد توجه شما دوستان خصوصاً شیرازی‌های باصفا قرار گیرد.

شیراز یکی از پنج شهر بزرگ ایران و مرکز استان فارس است. برپایه‌ی آخرین سرشماری مرکز آمار ایران جمعیت این شهر در سال ۱۳۸۸ خورشیدی نزدیک به یک و نیم میلیون نفر است.

(عکس: سعدیه شیراز یکصد سال پیش)

نام شیراز در کتاب‌ها و اسناد تاریخی، تحت نام‌های مختلفی نظیر تیرازیس، شیرازیس و شیراز آمده است. شیراز در دوران صفاریان، آل بویه و زندیه، پایتخت ایران بوده است. شیراز با پنج شهر جهان دارای پیوند خواهرخواندگی است:

دوشنبه (تاجیکستان)، نیکوزیا، (قبرس)، چونگ کینگ، (چین)، وایمار، (آلمان)، مالاکا، (مالزی).

(عکس: ارگ کریمخان ۱۲۸۰)

اولین اشاره به نام شیراز، بر روی لوح‌های گلی ایلامی به ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد باز می‌گردد که در ژوئن ۱۹۷۰ در هنگام کندن زمین برای ساخت کوره آجرپزی در گوشه جنوب غربی شهر یافت شده است.

لوح‌های نوشته شده در ایلام قدیم به شهری به نام تیرازیس اشاره دارد.

(عکس: میهمانی معین الدوله در عمارت معینیه)

بر اساس برخی از تحقیقات تاریخی، سکونت دایمی در شهر شیراز شاید به دوران ساسانی و حتی قبل آن برسد. اما اولین اشاره‌های معتبر در مورد این شهر به اوایل دوران اسلامی بر می‌گردد.

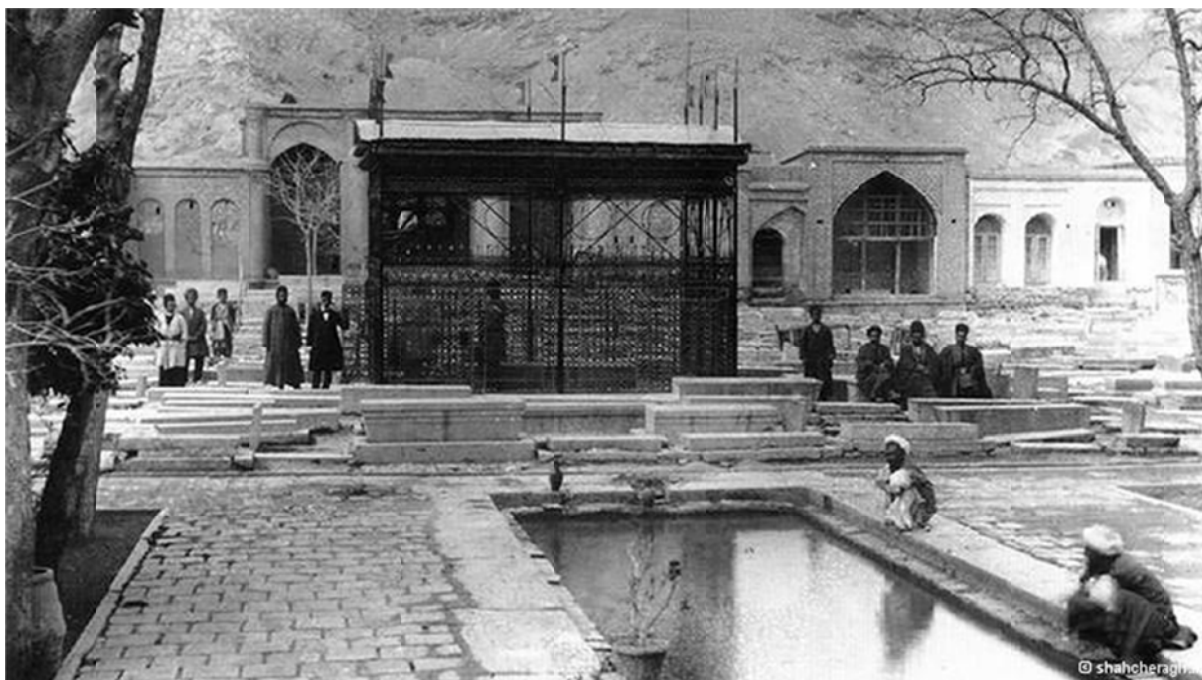
(عکس: باغ تخت ۱۲۷۴)

در قرن چهارم و پنجم هجری قمری سلسله‌ی آل بویه، شیراز را به عنوان پایتخت انتخاب کرد و مساجد، قصرها، کتابخانه و کانال آبرسانی ساخت. در این دوران شیراز به بزرگ‌ترین شهر استان فارس تبدیل شده بود.

(عکس: خیابان زند ۱۳۱۰)

اتابکان فارس از نیمه قرن ۶ هجری بر شیراز حکومت کردند. در دوره‌ی آن‌ها شیراز شکوفا شد و بناهای متعددی نظیر مدرسه، بیمارستان، بازار اتابک ساخته شد. به تدبیر اتابکان در حمله چنگیز خان مغول، شیراز از تخریب و قتل عام در امان ماند. شیراز همچنین از قتل عام تیمور نیز در امان ماند زیرا شاه شجاع، فرماندار فارس تسلیم شد.

(عکس: آرامگاه حافظ ۱۳۱۶)

در قرن سیزدهم میلادی، شیراز مرکزی پیشرو در علم و هنر بود. بخاطر تشویق حاکمان و وجود دانشمندان و هنرمند، این شهر توسط جغرافی‌دانان قدیمی دارالعلم نامیده می‌شد.

(عکس: میدان احمدی ۱۳۳۹)

مردم شیراز زبان فارسی را با لهجه شیرازی تکلم می‌کنند. ظهور دو شاعر بزرگ فارسی نو، حافظ و سعدی، از عصر مغول به بعد بر تمام جنبه‌های زندگی مردم شیراز اثر گذاشت و باعث افول گویش پیشین مردمان و حکمفرما شدن پارسی نو در این شهر شد.

(عکس: شاهچراغ در زمان قاجاریه)

شیراز به عنوان یکی از مهمترین مراکز گردشگری ایران مطرح بوده و با جاذبه‌های تاریخی فراوان برای گردشگران داخلی و خارجی شناخته شده است.

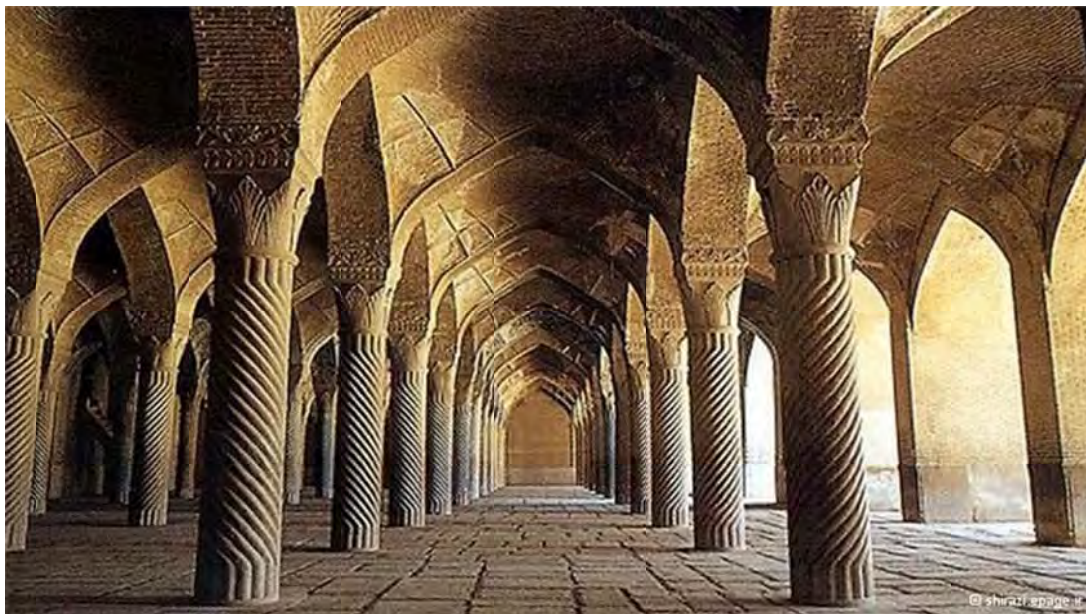
(عکس: دیدار رضا شاه پهلوی همزمان با فرمان کشف حجاب)

از جاذبه‌های تاریخی شهر شیراز می‌توان به آتشکده‌ی صمیکان، آرامگاه حافظ، آرامگاه خواجوی کرمانی، آرامگاه سعدی، ارگ کریمخان، باغ ارم، باغ تخت، باغ چهلتن، باغ دلگشا و باغ عفیف‌آباد اشاره کرد.

(عکس: در مهر ماه ۱۳۵۰ محمدرضا شاه پهلوی جشن پرهزینه و مجلل ۲۵۰۰ سالگی شاهنشاهی را در تخت جمشید برگزار کرد)

حمام باغ نشاط، عمارت باغ ایلخانی، عمارت باغ نشاط، عمارت دیوانخانه، عمارت کلاهفرنگی باغ نظر، باغ نارنجستان قوام، باغ هفت تن، خانه صالحی، چاه مرتاض علی، مسجد نصیرالملک، قصر ابونصر، قلعه‌ی کک‌ها، مدرسه‌ی آقاباباخان، مدرسه‌ی خان، موزه‌ی پارس، موزه‌ی هفت تنان، نقش برجسته‌ی بهرام از دیگر جاذبه‌های دیدنی شیراز است.

(عکس: مسجد وکیل شیراز)

در سال ۱۳۷۴ در پروژه بین الحرمین ۷ هکتار از بافت تاریخی شیراز که متشکل از ۸۷ خانه تاریخی، مسجد و مدرسه تاریخی بود تخریب شد. هم اکنون نیز تصمیم بر این است که تحت همان پروژه ۵۷ هکتار دیگر بدون در نظر گرفتن آثار و بناهای ارزشمند تاریخی تخریب و جایش را به پاساژهای تجاری بدهد.

(عکس: نمایی از تخت جمشید در نزدیکی شهر شیراز)

دروازه کهن در زمان عضدالدوله دیلمی ساخته شد. در دوره زندیه کریم خان زند این دروازه را بازسازی کرد و اتاقی به بالای آن افزود. در سال ۱۳۱۵ این بخش از بنا تخریب شد.

دروازه قرآن در سال ۱۳۲۸ شمسی بار دیگر با فاصله کمی از دروازه کهن ساخته شد.

حافظیه در شمال شهر شیراز و در جنوب دروازه‌ی قرآن قرار دارد. آرامگاه حافظ شیرازی در این مجموعه واقع شده است.

در سال ۸۵۶ هجری قمری و در حدود ۶۵ سال پس از وفات حافظ، عمارتی گنبدی شکل بر فراز مقبره وی بنا شد و در جلو این عمارت، حوض بزرگی ساخته شد که از آب رکن آباد پر می‌شد.

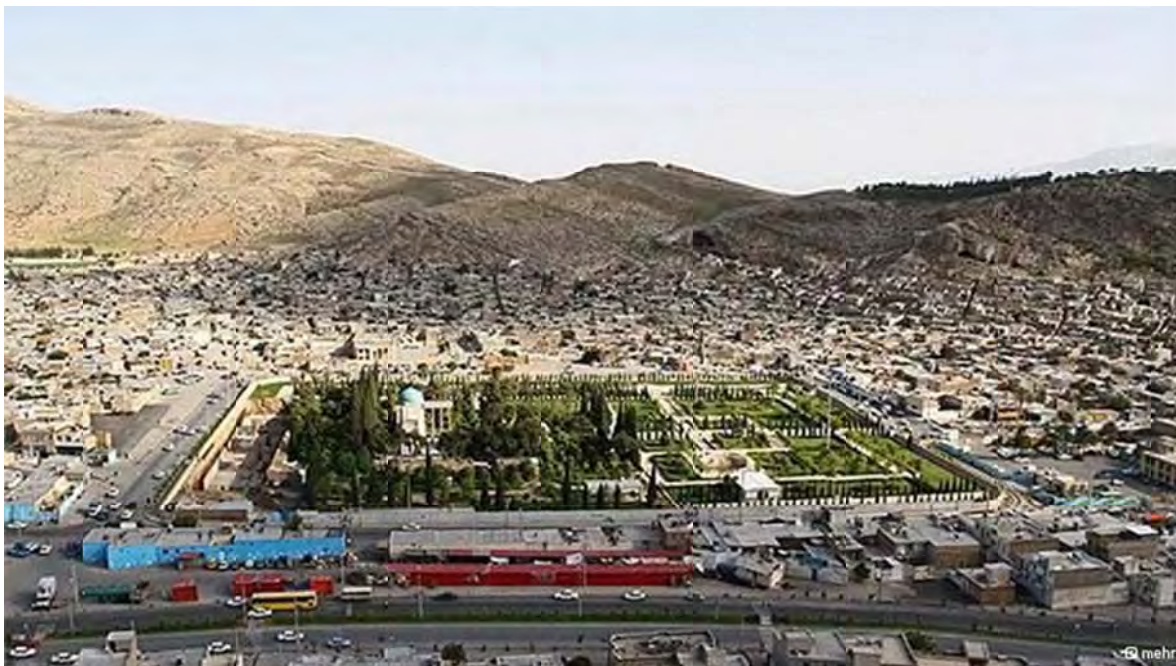

تاریخ ساخت و بنیان‌گذار اولیه باغ ارم شیراز، به‌درستی مشخص نیست. ولی در سفرنامه‌های متعلق به قرن دهم و یازدهم هجری نام این باغ آمده است. این باغ در دوران سلجوقیان و آل اینجو پا برجا بوده است.

در زمان زندیه نیز کریمخان زند در توسعه و گسترش این باغ کوشید.

آرامگاه سعدی معروف به سعدیه محل زندگی و دفن این شاعر بزرگ است. این مکان در ابتدا خانقاه سعدی بود. در قرن هفتم مقبره‌ای بر فراز قبر سعدی ساخته شد. در سال ۹۹۸ به حکم حکمران فارس، خانقاه شیخ ویران گردید و اثری از آن باقی نماند. در سال ۱۱۸۷ هجری قمری به دستور کریمخان زند، بنایی دیگر ساخته شد.

در سال ۱۳۲۹ بنای کنونی به جای ساختمان قدیمی ساخته شد. گفته می‌شود این بنا با اقتباس از کاخ چهل ستون و تلفیقی از معماری قدیم و جدید توسط محسن فروغی، فرزند محمدعلی فروغی و به دستور رضا شاه بزرگ ساخته شده است. به اندازه و باغ و گلکاری هایی که سفارش شده بود در فرتور بالا توجه کنید.

(عکس: نمایی داخلی آرامگاه سعدی شیرازی)

نارنجستان قوام که به باغ قوام نیز مشهور است، بین سالهای ۱۲۵۷ تا ۱۲۶۷ هجری شمسی، در زمان حکومت ناصرالدین شاه قاجار و به دستور قوام الملک دوم بنا شد. ساختمان نارنجستان در زمینی به مساحت ۳۵۰۰ متر مربع و با زیربنای ۹۴۰ متر مربع توسط هنرمندان شیرازی ساخته شده است.

